

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kakor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tisk, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tisk.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom
Za vse leto . . . . . 13 gld. — kr.
„ pol leta . . . . . 6 „ 50 „
„ četr leta . . . . . 3 „ 30 „
„ jeden mesec . . . . . 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,
30 kr. za četr leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto . . . . . 15 gld. — kr.
„ pol leta . . . . . 8 „ — „
„ četr leta . . . . . 4 „ — „
„ jeden mesec . . . . . 1 „ 40 „
Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotedno naročilo.

Upravnost „Slov. Naroda“.

Po budgetni debati.

Malokedaj je bila budgetna debata v državnem zboru tako burna in celo obstanek ministerstva nevaren, kakor letos. Ko bi šlo samo za učnega ministra, ne bi Gautsch bil več na svojem sedeži in da bi še isti dan, ko je on s svojim govorom razčil desnico, torej večino, na katero se naslanja vlada, da bi baš ta dan prišlo do glasovanja, izrekla bi se bila Gautschu nezaupnica in potem — kaj potem, to je vprašanje? Grof Taaffe je sicer trdil, tako se poroča, do je ves kabinet solidaren in da bi odstopilo vse ministerstvo, ko bi večina le jednemu članu tako odločno nasprotovala, da bi glasovala proti njemu. Da bi pa res Taaffe in njegovi tovariši hoteli žrtvovati se za svojega nepopularnega kolega, nesmo popolnem uverjeni. Grof Taaffe je že imel več tovarisev zraven sebe, s katerimi je tudi bil solidaren, a ko se je prepričal, da ž njimi ne more naprej, ni se prav nič protivil njihovemu od-

stopu. Kar se je tekom deset let večkrat zgodilo, zakaj bi zdaj bilo nemogoče, ko gre za Gautscha, kateri je večini malone še neprijaznejši od Konrada in bi se smel zvati Stremayr II. No sreča je bila g. Gautschu mila in ostal je na svojem sedeži, mi Slovenci pa — pri oblubah.

Zaradi tega nam pa nikakor ne pride na misel, očitati našim slovenskim poslancem, da so se udali v odločilnem trenotku. Kajti oni so le primerno majhen del cele stranke, 14 mej 200, morajo se torej ravnati po sklepu večine, ako nečejo postati osamljeni brez vsake veljave. Ako Čehi, kateri reprezentujejo malone tretjino cele večine, in proti katerim Gautsch ni menj hudo ravnal, nego proti nam, morajo potpreti, in požirati svojo jezo, kaj so hoteli storiti slovenski poslanci? Ako tega neso dosegli, česar žele z nami vred, neso oni krivi, ampak zamotani notranji in vnanji politički položaj.

Ne glede pa na žalobo ponesrečeni napad na Gautschu smemo Slovenci ne le zadovoljni biti s postopanjem svojih poslancev v budgetni debati, temveč ponosni, da smo zastopani v državnem zboru po odličnih govornikih, kateri temeljito razpravljajo krivice, ki se še vedno gode naši narodnosti pa tudivedo v parlamentnem boji nasprotnika zadeti na najobčutljivejši strani. V debati o učnem ministerstvu je poslanec Klun se bavil z najimenitnejšim za nas vprašanjem, s šolstvom, pri čemer je zopet razkrival neznošnost stanje koroških Slovencev in ožigosal ministra, ki nam je vzel slovensko "srednjo šolo" v Kranji, menda v zahvalo za to, da je lani slovenski poslanec mu pripravil zaželenega družega sekcijskega šefa v učnem ministerstvu. Ko bi koroški Slovenci imeli političko društvo, morala bi mu biti prva naloga, da bi vse govore, kar so jih slovenski poslanci dosle v državnem zboru imeli o koroških razmerah pričenši z govorom dr. Vošnjaka leta 1882. do danes zbralo v knjižico ter spravilo mej slovensko ljudstvo na Koroškem. To bi bilo najboljše sredstvo, vzbuji narodno zavest.

Tudi glavni govornik v generalni debati, prof. Šuklje, dasi je v prvi vrsti razpravljal in sicer kako temeljito državni budget ter marsikatero gremko povedal Plenerju, razpravljal je naše narodne težnje in želje. Pri učnem ministerstvu pa je poslanec

Gregorec brezobjirno in krepko mahal po vodstvu učne uprave in po nemškem šulferajnu ter njegovih privržencih mej uradnim objem, učnemu ministru podrejenim. Kako je minister Gautsch odgovoril, nam je še v dobrem spominu. Grof Taaffe je sicer svojega tovariša desavuiral in mesto njega obljubaval Čehom in Slovencem to in ono, a še letos se budem prepričali, bode-li Gautsch zvršil, kar je obečal Taaffe.

Zraven šolstva se je Slovencem boriti še posebno za ravnopravnost jezika v justičnih uradih. Govor dr. Ferjančiča, s katerim se je pridružil najboljšim našim govornikom, razsvetil je čudno prikazen, da smo v zlic dobrhotečim ministerskim načrbam Pražakovim še daleč od prave veljave našega jezika pri sodiščih. Minister ukazuje, a sodniki ga ubogajo samo, ako se jim zlubi, zlasti na Štajerskem, spominjaj se Šoštanjskega ali Slovenje-Bistriškega sodnika in še slabše na Koroškem. Moška beseda notranjskega poslanca nas tem bolj razveseluje, ker je nam dokaz njegove neustrašenosti, značajnosti in nezavisnega mišljenja! Dr. Derschattovo očitanje smrdeče po denuncianstvu, da bi Ferjančič kot uradnik ne smel napadati uradnikov, zavrnih je s kratko, a dobro opazko, da v državnem zboru ne govori uradnik, temveč poslanec Ferjančič.

Pri justičnem ministerstvu sta se oglasila tudi Gregorec in M. Vošnjak, da še posebno razmire na Štajerskem slikata, kjer več veljajo tisti miglaji znane trojice, nego ministerski ukazi.

Z gospodarskimi vprašanji občnega ali lokalnega pomena so se pečali v svojih govorih gospodje poslanci Pfeifer, dr. Poklukar in Hren in mi le želimo, da bi od njih nasvetovano delo se zvršilo. Zlasti trtna uš je postala prava nesreča za vinograde na Kranjskem in Štajerskem, vlada, oziroma dotični referent v poljedeljskem ministerstvu, pa se skeptično zadržuje proti jedinemu sredstvu, ohraniti vinogradarstvo, zasajenje ameriških trt. Na Ogerskem jih zasajajo na milijone vsako leto, pri nas pa imamo dve majhni ameriški trtnici na Bizeljskem in pri Kostanjevici. Pfeifer in M. Vošnjak sta po pravici opomnila vlado, da naj postopa energičneje, če ne bodo v malo letih vsi vinoigradi na Štajerskem in Dolenjskem končani.

LISTEK.

Črtice Kazaske.

Titanja.

(Česki spisal E. Jelinek, poslovenil Podvidovski.)
(Daje.)

Preplašeno zasukala je glavico — vse obliče imela je zalito z solzami in gledala je na me tako žalostno in tako tožno, da sem v srci počutil od kritočrno sočutje.

"No, kaj se je pa pripetilo?" vprašal sem jo uljudno.

Jedin odgovor bilo je ihtenje.

"Kje imaš Ilič?"

Za dolgo izpustila je iz sebe s pridušenim glasom: "Ilič se jezi, Ilič neče z menoj govoriti . . ." in zopet si je zakrila s predpasnikom obraz.

"In kaj si mu učinila?"

"Nič . . ."

"In kje je Ilič?"

S tresoč se roko pokazala je k dverim krčme. Trenotek na to bil sem za pragom vražje krčme.

Gnusni prizor! Neznosni smrad ustavil mi je

korake in skozi nepredirni dim bleščelo je jedva slabotno svetilo. V izbi bilo je malo gostov in še menj hrupa. Nekoliko tvorov sedelo je tam za širokimi mizami, ali vsi imeli so že "dosti". Jeden sam tvor gibal se je tu, mrk in nelep samo-vladar.

Bil je to žid — krčmar, česar obdragnen kaftan je do samih tal segal in česar ostro oko je ta hip streljalo po gostih, da bi jim dolival". Dolival je res vrlo . . . vsaj je vsak iz mej teh gostov imel na sebi vsaj srajco še.

Nisem dolgo Iliča iskal.

Sedel je sam samec na sklepu pri peči in opiraje z desnico razkuštrano glavo, vrtil je v levi to osodno, vedno jednako strašno steklenico. Delal je v tem hipu neizmerno žalosten utis.

Zakličem "Ilič!"

Vzravnal je počasi glavo. Moj Bog, to že ni bil ta čili Ilič, katerega sem videl za rana. Oko njegovo bilo je obdano z megleno mreno in na ustnah tresle so se mu nerazumljive besede. Le na hipu se mi je zdelo, da je v tem očesu vendar še plapolala kazaška iskra.

"Spametuj se Ilič," rečem karajoč, "Titanja te čaka pri uhodu in plače".

Ilič povesil je z nova glavo, ko je zaslišal

ime "molodyce" svoje, mahnil je nevoljno z roko, toda besedo, katero je hotel morebiti z usten puštit, utoplil je strastno v globokem dušku, s katerim je hipoma do dna izpraznil steklenico.

"Nisi dober Kazak, kakor sem si mislil, čuješ, Ilič?" In zopet zravnal je Ilič težko svojo glavo in ne brez napora iztisnil iz sebe tožne besede: "E . . . e . . . slabejša je Titanja od Kazaka . . ."

"In čemu . . . ?"

"Nezvesta je Titanja . . . z gospodi se laska, gospodom daje prstane . . ." in trpko pogledal je na me ter ozrl se v zid.

"Hoj, Ilič, kakov tepec si ti!" zaklical sem s prisiljenim dobrovoljstvom, prijateljski potrepjavši na široka bedra tožnega Kazaka.

Ilič se je zavzel.

"No, imel bi raji klanjati se."

Kazak nasmehnil se je še trpkje.

Prisedel sem k Iliču bliže ter sem mu do cela odkritosrčno povedal, na kakov način je prišel prstan Titanjin v moje roke. Razložil sem mu to prostoto, toda razločno, da bi verjel, da je Titanja resnično "zvesta".

Ilič poslušal je z očividno napetostjo vseh čutov, akoravno mu jih je v tem hipu zelo malo

Budgetna debata je spet pokazala, da se naši poslanci pošteno trudijo priboriti svojemu narodu dejansko ravnopravnost in mu pridobiti gmotne koristi. Naj se jim posreči!

Govor državnega poslanca Vilj. Pfeiferja

v državnem zbornu dne 25. aprila 1888.

(Konec.)

Tudi s tega stališča, kakor tudi iz splošnih zdravstvenih ozirov kaže se, da ima država neodklonljivo dolžnost z vso resnostjo zatirati nalezljive bolezni vsakčas in povsed, kjer se, če tudi še le posamično, pokažejo in da nema čakati, da v kraji A zboli šest do osem osob in tako nadalje v drugih krajih.

Zatiranje kužnih bolezni je torej stvar države, tudi če le jeden zboli, kajti nevarnost nastane tudi za kraje zunaj mej dotične občine.

Delovanje države pa mora tudi biti resno; ni zadosti, da se razpošije občinam nekaj strogih tiskanih ali litografovanih ukazov, nabirajo tedenska poročila, in ko kuga pojenja sestavijo statistični izkazi.

Tako je sedaj navadno delovanje državnih počevalcev ob kužnih boleznih, vsaj pri centralnih oblastih, delo eksekutivnih instanc je pa le toliko drugačno, da se pridruži še nekaj potovanj.

Ni zadosti, da se osnujejo državni zdravstveni uradi, predlagajo in sklepajo zdravstveni zakoni za posamične kronovine, če se jim dajo za navod stare določbe, kako postopati pri epidemijah, katere so korenina vsemu zlu.

Gospoda moja, tu gre za varstvo in spas državljanov, za zdravje ljudij, o katerem se je izrekel naš cesarjevič pri otvorjenji hygieničnega kongresa dne 26. septembra 1887. I. tako le:

„Najdragoceniji zaklad države in družbe je človek. Torej ni le zapoved človekoljubnosti, temveč tudi v lastnem interesu naloga vse občestvenosti skrbeti za varstvo ljudij.“

Mar se more v prvi vrsti poklicana in zavezana država temu odtegniti? Mari so naredbe države — kakor določbe, kako postopati ob epidemijah iz 1830. leta — v soglasju s to nalogo, če omogočujejo, da je na primer v Ljubljani jih dvajset (Čujte! Čujte! na desnici) zbolelo za osepnicami, predno se je sanitetna uprava kaj zanje zmenila in delovali začela.

Ko bi bile določbe zastran epidemij drugačne, ko bi bilo ukazano, da se že v prvem slučaju ima z vso strogostjo postopati, da se imajo predpisi in odredbe o osamljenji bolnikov, razkuženji izvrševati pod državnim nadzorstvom, bi se morda bolezen v epidemijo niti razvila ne bila.

Prištedenje nekaterih goldinarjev v prvem slučaji bolezni, je slabo naložen denar, kajti prouzročiti utegne ogromne troške, če stvari kako drugače ne obrne kak slepi slučaj, v katerega naroči skriva se huda in dobra osoda, nas Cislitvance največ prva zadeva, nikdo ne sliši naših prošenj v hudej stiski — a če se prikažejo preteči oblaki na madjarskem nebu, najde se o pravem času: spasitelj v sili. (Čujte! Čujte! na desnici.)

ostajalo, in ko sem pripovedovanje svoje skončal z naukom, da bi Ilič ne imel čapke, ako ne bi jaz imel prstana, menjaval se je nehoté Kazakovo zdravo obliče. Oblaki so z njega zlagoma zginili, umikajoč se veseljejšej rdečici.

„Tako vidiš, kako nič si!“ Karal sem Kazaka, „tako verno „molodyco“ imaš, pa jo tako nelepo mučiš.“

Rad verujem, da se je ta piker očitek zelo nemilo dotaknil sicer morebiti vrlega stepnega „molodca“ — toda razsodite laskavo sami!, ni li zasužil podobnega očitka.

Sicer pa sem prisiljen, Iliča pa nekoliko tudi opravičiti, osodno sumljivost zakrivila je, kakor sem se pozneje osvedočil, sama Titanja, s svojim premišljenim obnašanjem.

Pomislite si: Po enoj jutranjej izjavi, ko sem zaljubljen misel Iličeve podražil (nákkor ne misleč kaj slabega), poiskal je Kazak takoj svojo Kazačko, da bi jo sam izpršal. Napadel jo je z vprašanjem, kako je prišel v moje roke prstan. In ona? Namesto odgovora bušila je veselo, kakor to Ukrajinke umejo, v glasen nagajiv smeh!

Ilič, ki je služil v vojski, imel je nekake pojme o prstanih (svetu neizkušen Kazak se za

če je Peštanski živinski trg prenapolnjen, začne se v sosednji Bosni, Rumuniji ali Srbiji živinska kuga (Čujte! Čujte! na desnici); pa ne le v narodno-gospodarskem temveč tudi v narodnem oziru se hitro uslišijo madjarske prošnje.

Dne 19. marca imel je velečislani domoljub jako zasluzni, preblagi cerkveni knez Avstrije, vladika Djakovski praznovati petdesetletnico svojega svečeništva — in to je tako potro Madjare. (Posl. Klun: Res je smešno!) — nakrat prikazal se je rešilni angel v podobi madjarskih osepnic. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Dne 14. marca bilo je čitati po časopisih brzjavke:

„V Djakovskem okraji in Velikem delu Veröske županije so se prikazale v več krajih hude osepnice; dosedaj zbolelo 563 osob, umrlo pa 79. Županijsko oblastvo je zaukazalo, da se imajo zapreti vše šole v Djakovem, in prepovedalo vse shode, romanja in cerkvene sprevode, vsled tega bode nameravano romanje Strossmayerjevih častilcev najbrž izostalo.

K sreči te osepnice neso napravile nobene druge bede; ali so s tiskovnim črnilom, kakor so nastale, tudi minule, ali kak tajni recept se je uporabljaj, ne budem preiskoval, tudi o tem si ne budem ubijal glave, če je želeti, da se pri premikanji dolob, kako postopati ob epidemijah, ozira na dotične madjarske določbe.

Mislim, da zadostuje, kar sem povedal, da spoznate, gospoda moja, da so sedanji zakoni ob epidemijah zastarani, da ne zadostujejo več zahtevam časa in znanosti, in torej predlagam sledečo resolucijo:

„C. kr. vlada se naprosi, da v kratkem predloži predlogo, kako naj se zatirajo nalezljive bolezni“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. maja.

Več čeških obrtnikov, ki so hoteli svoje izdelke poslati na razstavo v Pariz, se je premislilo, ker višji krogi ne želijo, da bi se te razstave udeležili Avstrijci, kar se da posebno posneti iz odgovorov ogerskih ministrov na Helfy-jevo interpelacijo.

Včeraj se je začela v ogerskej zbornici debata o novem žganjarskem davku. Zmerna opozicija je sklenila glasovati, da se vladni načrt vsprejme za podlogo podrobnej debati, pri katerej bode predlagala več prememb. Skoro gotovo je pa, da bode tudi pri podrobnej debati vladna predloga nespremenjena vsprejeta.

Vnajanje države.

Srbski kralj Milan je baje malo obolel in je moral ostati v postelji. — „Videlo“ priporoča, da bi se srbska prestolnica premestila v Niš, katero mesto je po mnenju naprednjaškega lista bolj primerno za prestolnico nego Beligrad. Srbiya ima v prvej vrsti na jugovzhodu braniti svoje koristi in to bi bilo ložje, ko bi bil Niš prestolno mesto. To se ve da je le lep izgovor. V resnicib bi pa naprednjaki le zaradi tega radi premestili rezidenco kraljevo iz Beligrada v Niš, da bi škodovali Beligradom, ki so dosedaj navadno liberalne ali pa radikalne kandidate volili.

Kakor je zvedelo bolgarska vlada, nabirajo se čete begunov in roparjev blizu Drinopolja, da bi potem udrli v Vzhodno Rumelijo. Vlada je seveda

takove igračke niti ne briga) in si je osvetlil vlastništvo moje zares na najgroznejši način in, ker je bil i brez tega že troho razjarjen, pahnil je „nezvesto“ Titanjo od sebe in v obupu svojem vrgel se je v krčmarju objem. Tam pil je dosedaj.

Kljubu temu, da je bil že precej vinsk, razložile so se mu učinkljive besede moje nanagloma v glavi. Počel se je vrtni, z rokami mesti in nekaj nerazumljivega otročje blebetati. Jedno, dve besedi sem ujel: „lubi... horlycia...“

To je trpelo jeden hip; naglo pa je kriknil na krčmarja. Vrnil mu je prazno steklenico, toda z željo, da prineše novo „do vrha“.

Žid povrnil se je v trenutku in postavivši na mizo novo do „vrha“ pripisal je na črno desko tudi neko črko k starejšim njenim družicam. Imela sta to nekako dogovorjeno, kajti Kazak plača za vsak dušek posebej.

Ali kako čudo! Ilič se te nove steklenice niti dotaknil ni. Z nemalo težo je ustal in kolovratil k dverim. Spotoma je skoro polovico nektara izlil. Na dveh stopnicah, po katerih se je stopalo iz izbe k uhodu, ziomil bi si bil malo ne tilnik.

Šei sem za petami za njim.

(Dalje prih.)

storila potrebne naredbe, da je bodo zavrnili že na meji. — Ker v Bolgariji manjka kovinskega denarja, izdala bode vlada na novo za poldrugi milijon levov bankovcev. Dosedaj so imeli bankovce le po 20, 50, 100 in 500 levov, sedaj jih bodo pa tudi po 5 do 10 levov.

Ruski listi pišejo, da bode Rusija še nadalje mirno čaka, da se stvari na Balkanu ugodneje zaslužijo. Vojne ne bode začenjala, ker dobro ve, da se brez nje bolgarsko vprašanje rešiti ne more. Sedanjega stanja se pa bodo Bolgari navegličali in sami naredili konec. Nemški listi pa trdijo, da Rusija le zategadel hoče mirovati, ker denarja na posodo dobiti ne more. Pogajanje za posojila s francoskimi bankirji se je zopet razdrlo, ker Rusija neče dati pojasnil, za kaj potrebuje posojilo. — Ruska vlada je prepovedala uknjiženja dolgov na zemljišča na Poljskem tujcem na korist. Ta naredba bode zopet hudo zadebla Nemce, ki so posojevali poljskim kmetom, da so jih bolj spravili v svojo zavisnost.

Turčija je dovolila, da se vrne grški konzul Panurius v Monastir. Dolžili so ga, da je narod hujškal k ustaji in je zaradi tega zahtevala Porta, da ga zamenje s kom drugim Grki so se pa odločeno potegovali za konzula, češ, da je nedolžen. Da bi se prišlo še do hujšega spora, odjenjali so Turki. Misli se pa, da bode v kratkem Grška vendar premestila tega konzula.

Francoski senat je vsprejel 40. člen novega vojaškega zakona, kateri določa, da vojaška dolžnost traja 25 let, in sicer 3 leta v aktivnej vojski, $6\frac{1}{2}$ leta v rezervi, 6 let v teritorialni vojski in $9\frac{1}{2}$ v rezervi teritorialne vojske. Vojaška dolžnost bode torej v Franciji trajala ravno tako dolgo kakor v Nemčiji.

V italijanski zbornici začelo se je posvetovanje o novem kazenskem zakonu, proti katemu po deželi duhovščina močno agituje.

Nemški oficirji, ki so še nedavno pisali, da bode Nemčija povisila carino na rusko žito, sedaj zopet zagotavljajo, da se Nemčija še ne bode poprijela represiji. Bismarck je najbrž spoznal, da bi s sovražnim postopanjem proti Rusiji le pospešil dobre odnose med Rusijo in Francijo, česar on ne želi.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi 25. maja. [Izv. dop.]

Potrpežljivost naših hribovcev je istinito velika. Več nego dva meseca je že minulo, kar se je podsula jedina njihova zveza z Zagorjem tako, da je ustavljen ves promet. Okoli 90 m na dolgost odtrgala se je cesta med Št. Lambertom in Zagorjem ter odplavala proti nižini tako, da jedva peš prideš po grmovji nad bivšo potjo. O slabem vremenu pa sploh ne hodi ondu, lahko te odnese razpokana zemlja tja doli, kjer leže ostanki preminule ceste.

— Komur je znano, v kaki zvezi da so si Št. Lamberti in Zagorci, lahko spozna, kako nujno treba popraviti cesto. Včeraj sem opazoval, kako je peljal neki Št. Lambertan k nam v mlin (hribovci nemajo mlinov). Upreženih je bilo dvoje močnih volov, jeden mož ja je poganjal, a ostala dva sta opirala voz. No, to je še vse dobro. Zdaj pa so prišli do tja, kjer je cesta odtrgana. Kaj storiti? Vreča treba pobasati, prenesti, — pa kako težko je je prenesti, ko stopaš jedva prazen! In na nasprotni strani čaka mlinarjev voz, da odpelje žito. Kako naj se pa prevede živila in sploh blago večje teže? Imajo pa tudi nekateri Zagorci gozde in polje v Št. Lambertu. Kako naj je obdelujejo, kako naj spravijo pridelke domov?! Zveza Št. Lamberta z Zagorjem je tesna tako, da utegne nastati beda pod marsikatero streho, ako ne bo pomoči. — Ta važna cesta pa je pretrgana že več nego dva meseca in še sedaj ne čujemo glasu, da bi jo kdo kdaj popravil. Cesta je last občine Ržiške, Št. Lambertan in Zagorcem je najbolj koristna, rudarstvo Zagorsko pa je s podkopavanjem zakrivilo, da se je razrušila. Po trikrat sta že županstvi za Št. Lambert in Ržišče baje javili sl. c. kr. okrajnemu glavarstvu v Litiji o tej zadevi — pa vse spi, nič se ne gane. Nemam namena preiskavati, kdo naj cesto popravi, opozorjam pa kompentna oblastva na nujnost in silo in jih prosim, naj skrbe, da se cesta popravi prej ko mogoče.

— Ta važna cesta pa je podmarsikatero streho, ako ne bo pomoči. — Ta važna cesta pa je pretrgana že več nego dva meseca in še sedaj ne čujemo glasu, da bi jo kdo kdaj popravil. Cesta je last občine Ržiške, Št. Lambertan in Zagorcem je najbolj koristna, rudarstvo Zagorsko pa je s podkopavanjem zakrivilo, da se je razrušila. Po trikrat sta že županstvi za Št. Lambert in Ržišče baje javili sl. c. kr. okrajnemu glavarstvu v Litiji o tej zadevi — pa vse spi, nič se ne gane. Nemam namena preiskavati, kdo naj cesto popravi, opozorjam pa kompentna oblastva na nujnost in silo in jih prosim, naj skrbe, da se cesta popravi prej ko mogoče.

Domače stvari.

— (Učni načrt na Ljubljanski gimnaziji.) Da imajo slovenske paralelke povoljen uspeh, tega od nas ni dvojil nihče. Zahtevala jih je zdrava pedagogika že zdavnaj, želeli so si jih vsi slovenski roditelji, katerih sinovi obiskujejo gimnazijo. Sam minister je priznal javno v državnem zboru ondan, da je z uspehom Ljubljanskih slovenskih paralelk popolnem zadovoljen. Ta resnica, mislimo, mogla bi vladiti v navodilo, da si i ostale

gimnazije po slovenskih pokrajnah preustroji lahko in brez strahu po vzgledu Ljubljanske gimnazije. Ker so tedaj uspehi na Ljubljanski gimnaziji bili toli ugodni, mislil je učiteljski zbor na to, kako ustaviti stalen učni načrt za slovenski in nemški jezik po višjih in nižjih razredih Ljubljanskega gimnazija ter je to delo izročil nekaterim gospodom profesorjem, ki so ta učni načrt zdelali ter ga predložili v potrjenje učiteljskemu zboru. Učiteljski zbor se je nedavno posvetoval o tem učnem načrtu, odobril ga in uprav hrepeni po premembri. A vse hrepenjenje je zaman, pri nas je glede vojaške godbe izimno stanje. Na Štajerskem n. pr. na Ptui, v Mariboru, svira vojaška godba na rodnim društvom vsakovrstne narodne skladbe, kakor: "Hej Slovani!", "Kje dom je moj?", "Naprej!" itd., v Ljubljani pa ni dovoljena niti "Mila lunica", "Pridi Gorenje! ali kaj jednacega, temveč pitajo nas s samimi nam neznanimi skladbami, ne ozirajo se prav nič na želje občinstva, katero godbo plačuje in bi jo še veliko rajše in češče plačevalo, ko bi se mu zanimalo kaj domačega. Neprestano in dosledno preziranje želj občinstva pripravilo nas je že skoro do tega, da nas vojaška godba več ne veseli, da je pri veselicah že veliko ne pogrešamo. Uvažujem ta nedostatek obrnil se je čitalnični odbor, oziroma njegov pooblaščenec g. D. na domačega pešpolka poveljstvo z jako dobro osnovano prošnjo, naj bi se za "besedo", ki bode dne 1. julija, dovolila vojaška godba in naj bi se jej dalo dovoljenje, da sme vedno in eminentno lojalnim Slovencem zasvirati par domačih. A tudi ta prošnja ni pomagala, odgovor bil je prav kratek: da se nam za 1. dan julija godba sploh ne dovoli. Ljubljana ostane torej glede vojaške godbe še vedno v izjemnem stanju.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo "Slavec") dobilo je te dni nastopno pismo: Velecienjeni gospodine predsjedniče!

Ovih dana primio sam krasnu diplomu, s kotoj me slavno "slovensko delavsko pevsko društvo "Slavec" izvolilo imenovati svojim častnim članom. Ja se na toj bratskoj ljubavi kakor Vama gospodine predsjedniče tako i cielomu častnomu družtvu "Slavecu" ponajtoplje zahvaljujem.

Bog dragi, koji je pravedan i milosrdan, pogledao u obilnijo mjeri danas na rodenu braču Slovence i Hrvate, pa dao im uživati onu sreču, koju su svojom krví i svojom čestitosti zasluzili!

Blagosiljuč i pozdravljuč vse članove slavnoga društva jesam sa bratskom ljubavlju

Vaš
J. J. Strossmayer,
biskup.

V Djakovu 25. svibnja 1888.

— (Zblaznel) je, kakor čitamo v Dunajskih listih, deželni uradnik g. Štefan Filapič, v krogih Ljubljanskih jako znana osoba. Kdor je Filapič poznał in se še spominja lepega moža, izvrstnega telovadca, pevca in kaligrafa, miloval bode izvestno žalostno usodo, ki je zadela jedva 44letnega moža.

— ("So kolski" in pevski izlet v Litijo) dne 10. junija utegne postati prav pomenljiva narodna zabava. V Litiji delajo se že príprave za vsprijem Ljubljanskih gostov in znana vrla rodoljubka gospa Koblarjeva je v dokaz posebne naklonnosti svoje do obeh društev povabila nju člane takoj po prihodu v Litijo k sebi na zajutrek. — Vzpored izleta bode v poglavitnih točkah tale: Ob polu petih zjutraj odhod iz čitalnice z zastavama in godbo na kolodvor; ob petih odhod z mešanim vlakom v Litijo. Po prihodu v Litijo vsprijel bode obe društvi o ustropu v trg občinski zastop, na kar bode zajutrek pri gospoj Koblarjevi. Ob devetih maša v župni cerkvi Litijski. Po maši ogledali si bodo izletniki tovarno za svinec in živo srebro in predilnico. Opoldne bode skupni obed v gostilnici Oblakovej. Ob treh popoldne odhod na Litijsko strelische, kjer bode javna telovadba in ljudska veselica. Ob sedmih vrno se izletniki skozi Litijo v gostilnico Treovo poleg kolodvora in bodo pričakali tam odhoda mešanega vlaka, s katerim se vrnejo ob desetih zvečer v Ljubljano in odkorakajo z godbo za društvenima zastavama v čitalnico. — Natančnejše bode se vse naznani še s posebnimi listi, ki se bodo razdelili pravočasno "Sokolom" in pevcem. — Oni nečlani, ki se želje udeležiti skupnega obeda v gostilnici Oblakovej, oglase naj se najkasneje do 8. junija pri kustosu čitalničnem, pri gosp. Hugonu Turku, trgovci na mestnem trgu, ali pa pri gosp. Avguštinu Štamcarju v pisarni banke "Slavije", kjer bodo proti odmerjenemu platiļu prejeli izkaznico za obed.

— (Vojaška godba) je lepa stvar in velik je njen upliv na občinstvo. Z vojaško godbo udušil je 1848. l. pokojni Stadion v Trstu pretečo revolucijo in grof Andrássy bi bil z jedno stotnijo z godbo na čelu zavojeval vso Bosno in Hercegovino in nam prišel ogromnih troškov, ko bi ga bili pušteli. Tudi Ljubljana obojnega spola in obeh narodnostij izredno prija vojaška godba, kajti kadar je "mirovov", je vse po konci in z galnjivo vstrajnostjo koraka za godbo, dokler ne utihne zadnji akord kakega Straussovega valčka ali kakre druge

maloznane skladbe. Kaj drugača pa našega domačega pešpolka vojaška godba nema na programu in nekda tudi imeti ne sme. Vedno le "Strauss" in jednake skladbe, da mora človek res že nevoljen biti in uprav hrepeni po premembri. A vse hrepenjenje je zaman, pri nas je glede vojaške godbe izimno stanje. Na Štajerskem n. pr. na Ptui, v Mariboru, svira vojaška godba na rodnim društvom vsakovrstne narodne skladbe, kakor:

"Hej Slovani!", "Kje dom je moj?", "Naprej!" itd., v Ljubljani pa ni dovoljena niti "Mila lunica", "Pridi Gorenje! ali kaj jednacega, temveč pitajo nas s samimi nam neznanimi skladbami, ne ozirajo se prav nič na želje občinstva, katero godbo plačuje in bi jo še veliko rajše in češče plačevalo, ko bi se mu zanimalo kaj domačega. Neprestano in dosledno preziranje želj občinstva pripravilo nas je že skoro do tega, da nas vojaška godba več ne veseli, da je pri veselicah že veliko ne pogrešamo. Uvažujem ta nedostatek obrnil se je čitalnični odbor, oziroma njegov pooblaščenec g. D. na domačega pešpolka poveljstvo z jako dobro osnovano prošnjo, naj bi se za "besedo", ki bode dne 1. julija, dovolila vojaška godba in naj bi se jej dalo dovoljenje, da sme vedno in eminentno lojalnim Slovencem zasvirati par domačih. A tudi ta prošnja ni pomagala, odgovor bil je prav kratek: da se nam za 1. dan julija godba sploh ne dovoli. Ljubljana ostane torej glede vojaške godbe še vedno v izjemnem stanju.

— (Klub slovenskih biciklistov) imel bode v četrtek 31. t. m. pri ugodnem vremenu svoj društveni izlet v Domžale. Odhod točno ob 2. nri popoldne.

— (Slavnost razvijanja društvene zastave) praznuje bralno društvo v Kranji v nedeljo dne 3. junija popoldne ob 3. uri. Iz Ljubljane se udeležé te slavnosti: Mestna godba, pevsko društvo "Slavec" in kvartet Ljubljanske čitalnice, iz družih krajev Kranjske je tudi že nekaj društev javilo udeležbo. Spored priobčimo jutri.

— (Slovenski klub na Dunaju) ima svoj 11. večer v soboto 2. junija t. l. v Knausovi restavraciji "Zum Lothringer" I. Kohlmarkt 24 v dvorani pri tleh. — Čital bode g. R. Pukl: "Mej slike". — Začetek ob osmi uri. — S tem vabijo se na Dunaji bivajoči Slovenci, da se udeležé v obilnem številu tega večera.

— (S Trnovske cerkve) pal je danes zjutraj ob 8. uri 19 letni krovec Miha Plestenjak, službujoč pri g. Kornu. Zlomil si je levo nogo, gotovo pa se tudi znotraj poškodoval, vendar je bil še pri zavesti in tudi govoril je še, ko so ga nesli v bolnico. Ponesrečeni Plestenjak je bil popravila pri strehi ravno dovršil in lestvico že odstranil, kar se mu odveže okolu pasa privezana vrv in pal je v visocine na tla.

— (Vremene) Suša hudo pritiska zlasti na Notranjskem in po Krasu, kjer že primanjkuje vode za napajanje živine. Poljedelci si že močno želé potrebnega dežja, katerega smo danes dopoludne nekoliko dobili, a veliko premalo.

— (Strela) udarila je pretekli četrtek v hišo krčmarja Lovrenca Pristovca v Mošnjah na Gorjanskem. Poškodovala je stene, užgalpa pa ne, tudi otroku spečemu v sobi, se ni nič zgodilo.

— (Vabilo k občnemu zboru in veselici), katero priredi podružnica Žalec družbe "sv. Cirila in Metoda" na dan Telovega, t. j. 31. t. m. v gostilnici gospoda J. Hausebihlerja v Žalcu. Vspored: 1. Občni zbor: Pozdrav predsednika. Slavnostni govor. Predlaganje računov za preteklo leto. Vsprijem novih udov. Volitev novega odbora. 2. Tombola, katere čisti dobiček je društvu namenjen. 3. Prosta zabava. Pri tej slavnosti sodeluje Šmarska godba in Žavski pevski zbor. Začetek ob 4. uri popoldne. — Ystop prosit. K prav mnogobrojni udeležbi vabi uljudno načelništvo Žalske podružnice.

Telegrami "Slovenskemu Narodu":

Peterburg 28. maja. Danes je bila slovesna otvoritev zakaspijske železnice do Samarkanda. Prvi vlak, na katerem je bil general Anenkov, deputacije učenih društev, zastopniki časnikov in mnogi tuji gosti, vsprijel je turkestanski guvernér, general Rosenbach, odpolanci bokarskega emira, oblastva in velika množica ljudij. Mej gromom kanonov ustavil se je vlak pri grobu Tamerlanovem. Pri obedu je senator Semenov poudarjal zasluge generala Anenkova, ki je dovršil 1342

vrst dolgo železnico. Mesto Samarkand z zastavami okrašeno, zvečer razsvetljava.

Berolin 28. maja. Cesar je imel dobro noč in je bil dopoludne v parku. Za popoludne je namenjeno, da se popelje na sprehod. Mackenzie zamenil je v prisotnosti zdravnikov cev, kar se je prav gladko zvršilo.

Varšava 28. maja. "Pol. Correspondenz". Komunikacijsko ministerstvo zauzazalo je, da se imajo v zahodnih gubernijah, že pričete ceste hitro dovršiti, na novo dovoljene ceste pa takoj pričeti. Za zgradbo teh cest je za tekoče leto proračunjenih tri milijone rubljev. Izmed šestih cest, ki se imajo do konca 1889. l. brez pogojno dodelati in izročiti prometu, je tudi že dolgo nameravana nad 100 vrst dolga cesta iz Proskurova čez Kamenjec-Podolski do meje. Cesta iz Woloczyske v Satanov ob meji se že dela.

Berolin 29. maja. "Norddeutsche" pravi, da naredbe zaradi potnih listov v Alzacji in Loréni neso represalije, marveč posledica splošne politike, da se Alzacijske pridobitev utrdi, konsoliduje. Neprestano naraščanje narodnega sovraštva ne dopušča Nemcem prikazati se na Francoskem brez nevarnosti življenja. Zatorej se ne bode obžalovalo, ako se na Francoskem ukrenejo protinaredbe, ki bodo zadrževale Nemce, da ne bodo hodili na Francosko, kajti s tem bodo kolikor možno preprečeni vsi nevarni mejanodni spori.

Na zdar!

Oni bratje "Sokoli", ki nemajo še društvene obleke, blagovolé naj si jo z ozirom na bližajoči se izlet v Litijo omisliti pravodobno, da bode društvo, katero je nekdaj slovelo po krasnih svojih izletih, zastopano v Litiji v dostojnem številu.

V Ljubljani, dne 29. maja 1888.

Odbor "Sokola".

Tuji:

28. maja:

Pri Slonu: Pulzer z Reke. — Moritz iz Trsta. — Podhradecky z Dunaja. — Domladič iz Il. Bistrice.

Pri Malici: Pirchan iz Trsta. — Testin s Kočevja. — Ebert, Saulich, Frank z Dunaja. — Stanek iz Gradca. — Petermüller iz Aleksandrije.

Pri avstrijskem cesarji: Koželj iz Olševka. — Krakep iz Metlike. — Armie iz Trbiža.

Umrli so v Ljubljani:

6. maja: Gustav Hohn, privatni uradnik, 65 let, Florjanske ulice št 12, za spridenjem jeter.

V deželnej božnici:

27. maja: Fran Rak, delavec, 22 let, za jetiko. — Fran Mohar, kajžarjev sin, 6 let, za vnetjem ledic.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
28. maja	7. zjutraj	732.9 mm.	11.6°C	sl. vzh.	megl.	
	2. popol.	731.0 mm.	24.8°C	z. jz.	jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	731.0 mm.	17.8°C	sl. jz.	d. jas.	

Srednja temperatura 18.1°, za 1.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 29. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 78.55	—	gld. 78.45
Srebrna renta	80.25	—	80.20
Zlata renta	109.65	—	109.70
5% marčna renta	93.05	—	93.—
Akcije narodne banke	86.5—	—	86.7—
Kreditne akcije	279.40	—	279.10
London	126.70	—	126.75
Srebro	—	—	—
Napol.	10.03	—	10.03½
C. kr. cekini	5.95	—	5.96
Nemške marke	62.12½	—	62.12½
4/5 državne srečke iz l. 1864	250 gld.	131 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 "	170	"
Ogerska zlata renta 4%	97	15	"
Ogerska papirna renta 5%	5	25	"
5% štajerske zemljiste, odvez. oblig.	105	50	"
Dunav. reg. srečke 5%	100 gld.	118	0 "
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	127	70	"
Prior. oblig. Elizabethine zapad.			

Zahvala.

Povodom praznovanja petdesetletnice Ljubljanskega trgovskega bolnišnega in penzijskega društva došlo mi je od gospoda vodje A. DREO-TA, od vodstva društva in od vseh druščenikov ter tudi od vseh trgovcev Ljubljanskega mesta toliko dokazov priznanja za moje skromno delovanje v prid tega društva, da mi je nalog, izreči tem potom vsem gospodom presčeno zahvalo.

Tudi vsem drugim svojim priateljem in dobrotnikom društva, kateri so mi o priliki te izredne lepe slavnosti čestitali, izrekam prav gorko zahvalo.
(382)

V LJUBLJANI, 27. maja 1888.

Matevž Treun,
vodje namestnik trgovskega bolniškega
in penzijskega društva Ljubljanskega.

Društvo

Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje ima

dne 4. junija 1888 ob 6. uri zvečer

XI. REDNI OBČNI ZBOR

v prostorih starega strelische,

h kateremu se ujedno vabijo p. n. člani, dobrotniki in prijatelji dobrodelnega zavoda.

Glede na tako eminentno dobrodelno zavod prosi se za mnogobrojno udeležbo visokočastitih članov.

DNEVNI RED:

- Izvestje društva za leto 1887/88.
- Blagajnično poročilo.
- Poročilo pregledovalcev računov.
- Volitev novega upravnega odbora, obstoječega iz 15 članov.
- Volitev računskih revizorjev.
- Drugi predlogi.

(384—1) Vodstvo društva.

Št. 593.

(385—1)

Oznanilo.

S častitim odlokom v. c. kr. namestništva v Trstu od 15. t. m. št. 7046 dovoljen je novi **semenj v Herpeljah** za vsakvrstno živilo, les, kletarsko, hišno, kmetijsko, uprežno, poljsko in čebelarsko orodje ter hišno opravo, izdelke domače obrtniške, poljske pridelke, žito in moko itd.

na 2. dan vsakega meseca

in ako bi bila ta dan nedelja ali praznik, bode semenj na prihodnji delavnik.

Prvi ta semenj bode dné 2. junija 1888.

Ker je vas Herpelje na lici 4. državnih in 3. železničnih cest, kjer vlaki iz Trsta, Divače in Istre vsaki dan zjutraj ob 8. uri in popoludne ob 6. do 9. ure dohajajo in odhajajo na vse te strani, upati je živahne udeležbe teh toliko zaželenih semnjev.

Občinsko glavarstvo v Materiji,
dné 25. maja 1888.

Ob. glavar: Kastelic.

Max-a razstava v slavnostnej dvorani velike realke.

Slovečo veliko slike

Dopolnjeno je! GABRIJELA MAX-a

razstavi za kratek čas

dvorna umetljniška prodajalnica Nikolaja Lehmann-a v Pragi.

Vsak dan od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Otvoritev v četrtek dne 31. marca 1888.

Ustopnina 20 kr.

(388—1)

Radgonska kisla voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

Najčistejši alkalični kislec.
Lastnina J. DELLER-ja v RADGONI.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je jedino le agenturni in komisijski trgovini

J. Lininger-ja

Rimska cesta štev. 9 v Ljubljani,
kjer se vsprejemajo vsa naročila.

Jednotna cena je, ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojsih po 25 steklenic 16 gld. in 100 steklenic po pol bokala v zabojsih po 50 steklenic 11 gld. franko zabolj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec je oglene kislina in ogleno-kislega natrona najbolj bogata jih izvanredno dijetičnih in zdravilskih lastnosti najzvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je Štefanije studenec, ki je prijetna, hladilna in poživljajoča piča in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislesje vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko okusno pičo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenca, po kateri se vinska kislina neutralizira, to je uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenca prav šampanj podoba. Vsled velike množine proste oglene kislina in dvojno ogleno-kislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna piča, katera se z vso pravico vrši vsej najboljše kislice cele Evrope.

Štefanije studenec ima kot zdravilo najboljši uspeh pri katahrih želodec in zaprtji vode vsled prehlajenja, pri zlati žili, pri težkočah prebavljanja, pri bledec, popustni mrzlici in pri drugih živčnih afekcijah.

Dobi se ŠTEFANIJE STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi.

Gospod J. Modic v Novi vasi pri Rakeku
vsprejme takoj

pripravnega dečka

za prodajalnico z mešanim blagom. — Natančneji pogoji
zvedo se ravno tam.

Beuillon-Extract.

Gomolična dišava.

(Trüffel-Würze.)

Fine moke za juho.

Centralna zaloga: Wien, I.,
Jasomirgottstrasse 6.

Dobiva se v prodajalnicah delikates in kolonijalnega blaga ter v droguerijah.

(902—24)

Prodajajo: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Perdan, Schüssing & Weber. — V Zagorji: Michelic, Iv. Müller, rudniška bratovska skladnica. — V Litiji: Ivan Waggonik.

VIZITNICE

priporoču

„Narodna Tiskarna“.

Zavod za pohištvo in dekoracije Frana Doberlet-a

Franciškanske ulice št. 14 — Ljubljana — Dunajska cesta b. štev. 8

priporoča svojo jako bogato zalogo

oprav za spalnice, jedilnice in salone,

pohištva vsake vrste,

od najpriporočljivejšega in najcenejšega do najfinješega. — Velika zaloga
obojev, rouleaux, okenskih karniš, zastorov, preprog in snovi za hišno opravo.

Oprava za celo stanovanja, hotele, kopelji, gostilnice, kavarne.

Priproste in razkošne ženitovanjske bale, — solidno in ceno izdelane.

Vsakovrstne dekoracije.

Jaz prodajam pod jamstvom le dobro brezhibno blago po nizkih cenah, — po sporazumljeni tudi proti obročnim plačilom — in priporočam torej svoj zavod vsem, zlasti pa velečastitim gospodom duhovnikom za izdelavo dekoracij za cerkvene namene.

(353—2)

Z velespoštovaljem Fran Doberlet.